

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet
Postboks 8084 Dep
0030 Oslo

Vår dato 05.12.2013
Deres dato 4.9.2013
Vår referanse 273/21899
Deres referanse 12/1080

Hørings svar - Samordning av statlige innkjøp

Næringslivets Hovedorganisasjon viser til høringsbrev og vedlagt notat fra en interdepartemental arbeidsgruppe om samordning av statlige innkjøp.

NHO vil innledningsvis takke for god dialog med sekretariatet for arbeidsgruppen. Høringsnotatet fremstår som gjennomarbeidet og solid, og burde gi et godt grunnlag for departementets videre arbeid med dette temaet.

Arbeidsgruppens konklusjon er at samordning av statlige innkjøp er samfunnsøkonomisk lønnsomt. Det viser erfaringer fra nordiske og europeiske innkjøpssentraler og samfunnsøkonomiske analyser. Samordning av innkjøp er også etterspurt av statlige virksomheter. Hovedbegrunnelsen for samordning av statlige innkjøp er potensialet for besparelser, både hos oppdragsgivere og tilbydere gjennom mer effektive anskaffelsesprosesser, bedre betingelser og lavere priser, samt bedre oppfølging av leverandører og kontrakter. Arbeidsgruppen peker imidlertid på en rekke utfordringer med samordning av statlige innkjøp. Favorisering av store leverandører og redusert konkurranse i enkeltmarkeder er blant disse.

NHOs hovedsyn

NHOs hovedsyn er at det er viktig å realisere milliardbesparelser i staten gjennom samordning av innkjøp. Samtidig vil vi fremheve viktige forhold som etter vårt syn må ivaretas dersom en samordningsenhet for statlige innkjøp etableres. Oppsummert er dette at

- samordningsenheten må legge til rette for at SMB får delta i konkurransen
- samordningsenheten blir et solid kompetansesenter innenfor de enkelte innkjøps kategorier
- det opprettes et brukerråd eller lignende hvor leverandørene er representert
- samordningsenheten finansieres over statsbudsjettet uten omsetningsavgift
- samordningsenheten blir en aktiv bruker av elektroniske verktøy

Punktene ovenfor er utdypet i det følgende.

Forholdet til små og mellomstore bedrifter (SMB)

NHO er særlig opptatt av at hensynet til små og mellomstore bedrifter (SMB) blir ivaretatt av samordningsenheten.

Vi ser positivt på at arbeidsgruppen har adressert noen utfordringer for SMB i høringsnotatet. Som arbeidsgruppen peker på, er det en særlig risiko for at SMB får svekkede muligheter til å delta i konkurranser om statlige kontrakter. Målrettede tiltak må derfor settes i verk for oppdeling av kontrakter med hensyn til størrelse, kompetanse og geografi. Det må også åpnes for at bedrifter kan by på deler av anskaffelsen. Videre må det legges til rette for at frittstående bedrifter kan delta i konkurransen, ikke bare kjedebedrifter. Vi forventer at målrettede tiltak for å oppnå dette blir beskrevet i tildelingsbrev, instruks for samordningsenheten, og i virksomhetens årsrapport. NHO forventer altså en konkretisering av hvordan SMB-segmentet skal ivaretas, og vi deltar gjerne i en nærmere dialog med departementet om dette.

Finansiering av samordningsenheten

Arbeidsgruppen foreslår å innføre en leverandørbetalt omsetningsavgift. NHO kan ikke støtte dette forslaget.

Når samordning av statlige innkjøp vil spare staten for milliardbeløp, er det også riktig at staten selv bekoster driften av ordningen over statsbudsjettet. Leverandørene skal etter NHOs syn ikke ha noen rolle i finansieringen av den statlige samordningsenheten. Selv om det kan være utfordringer med å sikre riktig avtaleportefølje for samordningsenheten, er det andre metoder å sikre dette på enn å innføre en avgift på faktisk bruk av rammeavtalene.

En omsetningsavgift kan også forsterke ulempene for SMB: Omsetningsavgift gir et for sterkt incitament til å innføre store volumavtaler med lang løpetid. Konkurransen om slike store kontrakter fører til økt markedskonsentrasjon og mindre effektiv konkurranse. Dette vil igjen kunne resultere i monopoltendenser dersom de øvrige aktørene ikke kan oppnå tilstrekkelig salg i restmarkedet.

Som fremhevet i høringsnotatet, vil en offentlig rammefinansiering av tjenestene til samordningsenheten over statsbudsjettet være sterkt å foretrekke for leverandørene. Vi ber derfor departementet forkaste forslaget om omsetningsavgift.

Kompetanse og lokalisering

Det er fremhevet i høringsnotatet at "en statlig samordningsenhet for innkjøp kan styrke statens generelle anskaffelsesfaglige kompetanse og innflytelse på strategiske områder som innovasjon, miljø og samfunnsansvar".

For NHO er det avgjørende at samordningsenheten – dersom den opprettes - blir et solid kompetansesenter for anskaffelser og en attraktiv arbeidsplass. Vi ser på dette som en forutsetning for å sikre det gode innkjøp, effektivisering av anskaffelsesprosessene og reduserte transaksjonskostnader. Lokaliseringen av enheten bør derfor være på et sted som allerede har et betydelig anskaffelsesfaglig miljø.

Vider ønsker vi at samordningsenheten skal kunne veilede bedrifter som henvender seg til samordningsenheten.

De ulike markedene som samordningsenheten skal operere i vil være forskjellig, både med hensyn til leverandørmarkedet, strukturen i markedet og hvordan oppdragsgivers portefølje bør være. Det betyr at enheten må ha kompetansepersonell innenfor de ulike markeder. Vider må innkjøpspolitikken innenfor det enkelte sektorer justeres avhengig av markedsforholdene.

Dialog med markedet og innovasjon

En statlig samordningsenhet vil ha særlig gode forutsetninger til å legge betydelige ressurser i planleggingsfasen av en anskaffelse. Vi forventer derfor en utstrakt dialog med markedet før anskaffelsesprosesser settes i gang. Vi forutsetter at de gode erfaringene som er gjort med dialogkonferanser med sikte på å gjennomføre innovative anskaffelser videreføres og utvikles i samordningsenheten. På dialogkonferanser vil oppdragsgiver kunne fortelle hvilke behov som skal dekkes, og få tilbakemelding fra markedet om hva som finnes og hvordan man kan gå frem med eventuelle nyvinninger og innovasjon.

NHO er enig i at det må gjennomføres markedsundersøkelser med jevne mellomrom for å sikre at eventuelle endringer i markedet fanges opp.

For bedriftene er det viktig at samordningen også resulterer i forenkling og standardisering av innkjøpsprosessen og kontraktsbetingelsene.

Etablering av ressursgruppe hvor leverandørene deltar

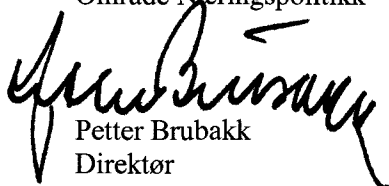
Rapporten foreslår at brukerne av rammeavtalene gis medinnflytelse i samordningsenhetens prosesser og veivalg som har betydning for bedriftene. NHO foreslår at det opprettes en ressursgruppe eller et permanent brukerråd for samordningsenheten der leverandørene deltar. På den måten kan bedriftenes interesse ivaretas i de ulike markedene, samtidig som samordningsenheten får nyttig kunnskap om markedssituasjonen.

Bruk av elektroniske verktøy

NHO legger til grunn at samordningsenheten vil være en foregangsetat for bruk av elektroniske verktøy i anskaffelsesprosessen. Vi er enige i at bruk av elektroniske verktøy i innkjøpsarbeidet kan bidra til å forenkle, effektivisere og automatisere aktiviteter på både kjøper- og leverandørsiden. Det vil derfor være viktig at oppdragsgiversiden og næringslivet samarbeider om å gjøre dette så enkelt som mulig for bedriftene.

Vi ser frem til fortsatt god dialog med FAD om samordning av statlige innkjøp.

Vennlig hilsen
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON
Område Næringspolitikk

Petter Brubakk
Direktør

Ingebjørg Harto
Avdelingsdirektør